

**Університет
імені Альфреда Нобеля**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
[Signature]
« 15 » *березня* 20 *17* р.
К.20201672

**ПРОГРАМА
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ЗДОБУЛИ
КВАЛІФІКАЦІЮ МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА**

за спеціальністю
051 – «Економіка»
6.030504 – «Економіка підприємства»

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Протокол № 3 від «20» лютого 2017 р.

Дніпро
2017

Програма вступних випробувань на навчання для осіб, які здобули кваліфікацію молодшого спеціаліста 6.030504 “Економіка підприємства” / О.А. Паршина, С.В. Дубінський, Н.О. Волошко, В.П. Валіков. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2017. – 10 с.

Укладачі: члени фахової атестаційної комісії:

О.А. Паршина, доктор економічних наук, професор;

С.В. Дубінський, кандидат економічних наук, доцент;

Н.О. Волошко, кандидат економічних наук, доцент;

В.П. Валіков, кандидат економічних наук, доцент.

Комплекс методичних матеріалів розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки та моделювання бізнес-процесів, протокол № 8 від 20.02.2017 р.

Відповідальний за випуск: О.А. Паршина, д.е.н., проф., зав. кафедрою економіки та моделювання бізнес-процесів.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Змістовна програма співбесіди.....	3
3. Критерії оцінювання результатів вступних випробувань.....	8
4. Література.....	9

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета вступних випробувань на навчання для осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста – з'ясування рівня їх теоретичних знань та практичних навичок осіб, а також виявлення схильності до ведення науково-дослідницької та пошуково-аналітичної роботи для визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

Випробування проходить у формі співбесіди з фахових дисциплін та передбачає з'ясування рівня теоретичних знань та відповідності цих знань вимогам освітньо-професійної програми за спеціальністю «Економіка підприємства».

Програма співбесіди охоплює дисципліни:

1. Економіка підприємства.
2. Планування і контроль на підприємстві.
3. Економіка праці і соціально-трудова відносини.

Під час підготовки до вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці комплексу матеріалів.

Під час проведення вступних випробувань на навчання для осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу на основі оцінювання якості відповідей на поставлені питання під час співбесіди з членами екзаменаційної комісії.

Співбесіда проводиться з усіма претендентами стосовно зарахування на навчання для осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста. Під час співбесіди члени екзаменаційної комісії ставлять запитання, на які вступник повинен дати максимально повні відповіді. Кожен член екзаменаційної комісії оцінює якість кожної відповіді, фіксуючи своє рішення письмово.

2. ЗМІСТОВНА ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ

Розділ 1. Економіка підприємства

1. Поняття підприємства, мета його функціонування і роль в ринковій системі господарювання. Економічна природа підприємництва.
2. Характеристика організаційних форм підприємств в Україні.
3. Особливості створення підприємства. Особливості державної реєстрації підприємства.
4. Об'єктивна необхідність і поняття управління підприємством. Функції управління підприємством.

5. Класифікація методів управління підприємством. Форми управління.
6. Сутність і параметри організації структури управління. Типи організаційних структур і принципи управління підприємством.
7. Специфічні принципи та види планування. Методи планування на підприємстві.
8. Кадровий склад підприємства. Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства.
9. Визначення потрібної чисельності промислово-виробничого та непромислового персоналу на підприємстві.
10. Поняття продуктивності праці. Види продуктивності праці. Методи розрахунку продуктивності праці: їх переваги та недоліки.
11. Мотивація трудової діяльності на підприємстві: моделі та методи.
12. Основні форми та системи оплати праці.
13. Поняття капіталу, його види.
14. Основні засоби підприємства: визначення, структура і склад. Вартісна оцінка основних засобів підприємства.
15. Амортизація основних засобів. Методи нарахування амортизації основних засобів.
16. Нематеріальні ресурси. Зміст нематеріальних активів. Методи оцінки нематеріальних активів.
17. Оборотні кошти підприємства: поняття, склад і структура.
18. Показники ефективності використання оборотних коштів підприємства.
19. Поняття, склад і структура інвестиційних ресурсів.
20. Методологія визначення необхідного обсягу інвестиційних ресурсів.
21. Формування і регулювання фінансових інвестицій (цінних паперів).
22. Інноваційні процеси: поняття, види, джерела започаткування та роль в умовах сучасної діяльності підприємств.
23. Інноваційний проект. Види інноваційних проектів. Етапи складання та впровадження інноваційних проектів.
24. Основи організаційно-економічного управління технічним розвитком підприємства. Основні форми технічного розвитку підприємства.
25. Формування та використання виробничої потужності підприємства. Види виробничої потужності підприємства: проектна, поточна, резервна.
26. Організаційні типи виробництва. Методи організації виробництва. Форми організації виробництва.
27. Інфраструктура підприємства: поняття, види, особливості функціонування.
28. Якість продукції та методи оцінки рівня якості. Стандартизація та сертифікація продукції. Міжнародні стандарти у системах управління якістю продукції.
29. Поняття сукупних витрат та собівартості продукції. Класифікація витрат за економічними елементами.
30. Собівартість як узагальнюючий показник витрат. Поняття, роль і функції ціни у ринковій економіці. Види цін.

31. Методи ціноутворення. Вибір стратегії ціноутворення.
32. Поняття фінансового результату. Прибуток підприємства, його економічний зміст.
33. Оцінка ефективності діяльності підприємства. Рентабельність виробництва.
34. Характеристика фінансової діяльності підприємства. Основні індикатори фінансової діяльності підприємства.
35. Необхідність, сутність і мета реструктуризації. Форми і види реструктуризації.
36. санація суб'єктів господарювання: механізм і цілі проведення.
37. Змістово-типологічна характеристика економічної безпеки підприємства. Структурні елементи і схема організації економічної безпеки.
38. Сутність, причини та ознаки банкрутства підприємств. Нормативно-правові основи визначення банкрутства підприємств.
39. Класифікація витрат за калькуляційними статтями.
40. Формування та використання виробничої потужності підприємства. Визначення беззбиткового та ефективного обсягів виробництва та реалізації продукції.

Розділ 2. Планування і контроль на підприємстві

1. Процес планування та вибір рішень.
2. Планування як функція управління підприємством.
3. Планувальна функція як реагування на динамічні зміни зовнішнього середовища.
4. Зміст планування у процесуальному аспекті.
5. Формування системи планування на підприємстві.
6. Методи планування.
7. Основні підсистеми планування.
8. Організація розроблення планів на підприємстві
9. Маркетингові дослідження, їхній зміст, цілі та види.
10. Оцінювання попиту та прогнозування збуту. Переваги й недоліки основних методів прогнозування збуту.
11. Аналіз потреб споживачів та аналіз конкурентів у процесі маркетингового дослідження.
12. Планування структури збуту та встановлення норм збуту. Планування заходів стимулювання збуту.
13. Виробнича програма підприємства, її зміст і основні завдання.
14. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні.
15. Оптимізація виробничої програми.
16. Зміст і завдання оперативно-календарного планування.
17. Особливості оперативно-календарного планування в одиничному виробництві.

18. Оперативно-календарне планування в серійному виробництві.
19. Оперативно-календарне планування в масовому виробництві.
20. Зміст, завдання та послідовність розроблення плану матеріально-технічного забезпечення.
21. Сучасні методи планування потреби в матеріальних ресурсах.
22. Вибір постачальника та планування поставок матеріальних ресурсів.
23. Системи управління запасами.
24. Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, і послідовність розрахунків.
25. Методика розрахунку виробничої потужності.
26. Система показників використання виробничої потужності.
27. Зміст і порядок планування персоналу та оплати праці.
28. Планування продуктивності праці.
29. Особливості функціонування та планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури.
30. Мета, завдання та характеристика процесу планування собівартості продукції.
31. Сучасні методи калькулювання продукції.
32. Планування витрат виробничої собівартості.
33. Фінансова стратегія, завдання і зміст фінансового плану.
34. Види та планування прибутку.
35. Технічний та організаційний розвиток як складова інноваційних процесів і спосіб досягнення стратегічних цілей підприємства.
36. Планування технічного та організаційного розвитку підприємства.
37. Методи та показники оцінки ефективності організаційно-технічних заходів.
38. Планування реалізації проектів організаційно-технічного розвитку підприємства.
39. Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану.
40. Склад бізнес-плану і технологія його розробки.

Розділ 3. Економіка праці і соціально-трудові відносини

1. Об'єкт, предмет і зміст "Економіки праці й соціально-трудових відносин".
2. Мета та завдання курсу "Економіки праці й соціально-трудових відносин".
3. Населення як суб'єкт економічних і суспільних процесів і явищ. Відтворення населення.
4. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів. Відтворення трудових ресурсів.
5. Поняття "трудові ресурси" та "зайнятість". Показники: рівень зайнятості, рівень економічної активності, рівень безробіття.

6. Формування структури трудових ресурсів. Баланс трудових ресурсів, його склад та призначення.
7. Трудовий потенціал: сутність, показники і структура.
8. Праця як найважливіший соціально-економічний процес у життєдіяльності людини і суспільства
9. Види праці і їхня характеристика
10. Сутність соціально-трудова відносин: суб'єкти, рівні, предмети, принципи і типи соціально-трудова відносин.
11. Фактори формування і розвитку соціально-трудова відносин. Характеристика й огляд розвитку соціально-трудова відносин в Україні
12. Поняття соціальної політики держави, ціль та суб'єкти, складові напрямки соціальної політики.
13. Поняття соціального захисту, принципи організації та складові соціального захисту конкретних груп населення.
14. Поняття соціального партнерства, його мета та принципи. Суб'єкти соціального партнерства.
15. Правові та організаційні проблеми становлення системи соціального партнерства в Україні.
16. Ринок праці, його елементи: попит, пропозиція, ціна праці. Інфраструктура ринку праці.
17. Види ринку праці. Сегментація ринку праці за різними ознаками.
18. Державне регулювання ринку праці.
19. Особливості й етапи формування ринку праці в Україні.
20. Суть і зміст колективно-договірних угод.
21. Поняття, види і форми зайнятості населення.
22. Принципи державної політики зайнятості. Державне регулювання зайнятості населення.
23. Законодавство України про працю.
24. Сутність і рівень безробіття. Види безробіття, і їхня характеристика. Закон Оукена.
25. Причини виникнення безробіття та суспільні витрати. Соціальний захист населення від безробіття.
26. Закордонний досвід регулювання зайнятості населення.
27. Ефективність та продуктивність праці. Рентабельність праці та її оцінка.
28. Поняття суспільної та індивідуальної продуктивності праці та показники їх вимірювання.
29. Натуральний та умовно-натуральний метод вимірювання продуктивності праці: суть, показники вимірювання, переваги та недоліки, сфера застосування.
30. Вартісні методи вимірювання продуктивності праці: суть, показники вимірювання, переваги та недоліки, сфера застосування.
31. Трудовий метод вимірювання продуктивності праці: суть, показники вимірювання, переваги та недоліки, сфера застосування.

32. Фактори та резерви зростання продуктивності праці.
33. Трудомісткість продукції та методи її вимірювання.
34. Сутність, функції та принципи організації заробітної плати.
35. Види заробітної плати. Існуючі форми та системи оплати праці, їх переваги, недоліки та сфера застосування.
36. Поняття та склад тарифної системи.
37. Оплата праці керівників, спеціалістів, службовців. Сутність схеми посадових окладів.
38. Організація преміювання працівників.
39. Основні напрямки організації оплати праці в Україні.
40. Регулювання заробітної плати на державному рівні та зміст генеральної тарифної угоди галузевого рівня, регіонального рівня і тарифно-договірного регулювання заробітної плати на рівні підприємств.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

3.1. Для конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання на другий (третій) курс (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста спорідненого напрямку **конкурсний бал** обчислюється шляхом додавання:

- балів фахового вступного випробування, яке проводиться у формі співбесіди відповідно до програм вступних випробувань
- середнього балу документа про освіту (додатка до диплому).

3.2. Фахове вступне випробування має на меті визначити рейтинг вступника, за яким визначається претендент на навчання на підставі виявлення відповідності рівня їх теоретичних знань та практичної підготовки вимогам кваліфікаційної характеристики фахівця та освітньо-професійної програми за напрямом підготовки «Економіка підприємства» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

В процесі співбесіди комісія повинна оцінити:

1. Системність мислення, вміння пов'язувати окремі проблеми чи частини явища в єдине ціле.
2. Вміння логічно та послідовно викладати свої думки.
3. Обсяг знань з теоретичних основ товарознавства, товарознавства харчових продуктів, товарознавства непродовольчих товарів, комерційної діяльності.

Оцінка виставляється членами екзаменаційної комісії за відповіді на поставлені запитання з переліку питань, що складає змістову частину програми.

Оцінка за результатами співбесіди виставляється за 100-бальною шкалою.

3.3. *Середній бал документа про освіту* (додатка до диплому) розраховується за середньою арифметичною до десятих та переводиться у 100-бальну шкалу шляхом його помноження на 20.

Наприклад,

$$4,4 \times 20 = 88 \text{ балів.}$$

3.4. У разі, якщо вступник *має однакові конкурсні бали* під час конкурсного відбору враховуються *додаткові бали* за участь в олімпіадах, конкурсах, турнірах, наявність публікацій науково-дослідницького характеру, що відповідають напряму підготовки.

За участь в олімпіадах, конкурсах, турнірах з професійно орієнтованих дисциплін або спеціальності, наявність опублікованих праць науково-дослідницького характеру вступник отримує 50 додаткових рейтингових балів незалежно від кількості та обсягу публікацій чи кількості конкурсів (олімпіад), в яких вступник приймав участь. Факт наявності та відповідності змісту публікацій напряму підготовки встановлюється членами екзаменаційної комісії в процесі розгляду наданих вступником оригіналів або завірених ксерокопій друкованих видань. У випадку, коли надається ксерокопія, копіюванню підлягають усі сторінки, на яких розміщена публікація, а також титульна сторінка і сторінки змісту видання.

4. ЛІТЕРАТУРА

за окремими дисциплінами

Розділ 1. Економіка підприємства

1. Конституція України. – Х.: ІГВІНІ; 2005. – 56с.
2. Господарський Кодекс України. – Х.: ІГВІНІ; 2005. – 216 с.
3. Кодекс законів про працю.: За станом на 01.02.2004 р. – Х.: ТОВ. Одісей: 2004. – 1660 с
4. Гетьман О.О. Економіка підприємства. Навч. Посібник / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К.: ЦНЛ, 2010-488с. (**базовий підручник**)
5. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф.Покропивного. -Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. - 528 с.
6. Швиданенко Г.О. Економіка підприємства: Навч.-метод. посібник для самост. вивч.дисц. / Г.О.Швиданенко, С.Ф.Покропивний, С.М.Клименко та ін. - К.: КНЕУ, 2000. - 248 с.

Розділ 2. Планування і контроль на підприємстві

1. Македон В.В. Бізнес планування: Навч. посібник / В.В.Македон, В.І.Познанський, О.М.Литвиненко. – Д.: ДУЕП, 2008. – 236с.
2. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За зат. Ред. В.Є.Москалюк. – К.: КНЕУ, 2005. – 384с.
3. Планирование на предприятии: Учебник / Ильин А. И. – Мн.: Новое

знание, 2002. – 635 с.

4. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / Г.М.Тарасюк, Л.І.Шваб. – 3-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 352с.

5. Тяг Р.Б. Планирование и контроль деятельности предприятия: Учебник/ Р.Б.Тяг, В.А.Ткаченко. – Днепропетровск: Наука и образование, 2003. – 300 с. (**базовий підручник**).

Розділ 3. Економіка праці і соціально-трудова відносина

1. Гармідер Л.Д. Економіка праці і соціально-трудова відносина: навч. посібник / Л.Д.Гармідер, С.О.Філатова. – Д.: ДУЕП, 2009. – 640с. (**базовий підручник**)

2. Есинова Н.И. Экономика труда и социально-трудовые отношения: Учебное пособие / Н.И.Есинова. – К.: Кондор, 2003. – 462с.

3. Грiшнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносина. Підручник / О.А. Грiшнова. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2007. – 559 с.

4. Гармідер Л.Д. Економіка праці і соціально-трудова відносина: Навч.посібник / Л.Д.Гармідер, С.О.Філатова, Н.І.Климович. – Д.: Вид-во ДУЕП, 2010. – 640с.

Навчальне видання

Програми до вступних випробувань на навчання для осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста за спеціальністю “Економіка підприємства”

Підписано до друку   Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк. 0, 5
 Оперативна поліграфія. Зам. №   . Тираж   прим.

Університет імені Альфреда Нобеля.
 49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.

Лист погодження

Випускаючий підрозділ: кафедра економіки та моделювання бізнес-процесів

	<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Розробив	Зав. каф.	Паршина О.А.		20.02.2017

Затверджено на засіданні кафедри:
 Протокол № 8 від 20.02.2017 р.

Завідувач кафедри

_____

О.А. Паршина

Документ узгоджено:

<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Проректор із забезпечення якості вищої освіти	Глуха Г.Я.		
Начальник департаменту дидактики	Шкура І.С.		
Методист департаменту дидактики	Тімофеєнко Л.П.		
Відповідальний секретар приймальної комісії	Бойко Л.Г.		